

Немоћни Пијемонт

Цетиње, 22. фебруара

Из Биограда се, кроз један тамошњи доста читан и много раширен лист, чуо чудноват глас противу Италије ради освојења Триполиса. Одјекнуо је израз духовне опалости срединта, које себе хоће да назове српским Пијемонтом! Зачуше се болесни вапаји клонуле и крхљаве генерације, која улогу српскога Пијемонта мисли да врши сентименталношћу, мистицизмом и поништавањем сваке вриједности физичкој снази при уједињењу једнога народа у сопствену државу.

Пљусак погрда пао је на „бруталност“ Италије. Ова се више не уврштава у ред цивилизованих држава. Изисвјерила је своју мисију. Опровргла је своју лијепу прошиљост. Згазила је симпатије, које су јој, прије рата са Турском, вазда биле поклањане са српске стране. Бацила је под ноге узвишене мисли човјечности и национализма, за које се толико борила. Одрекла се борбе за равноправност и за зајемчавање живота и слободе слабијима у роду људском.

Све то и слично сручено је у поменутом српском листу на Италију — због једног Триполиса, и због Турске, у чијем је ропству Биоград био само пет вијекова!! И ко још може рећи да таква сентименталност није перверзна, достојна малокрвних и блазираних вођа теразиског Пијемонта?

Замјера се Италији што је отела Триполис од Турске, што га је „заробила“ и из једног ропства увукла у друго!

Кроз тај декадентски вапај са биоградских Теразија противу Италије због „отмице“ Триполиса избила је голотиња данашњег српског друштва. Искочила је на површину сва мизерија духовне и моралне закрхљалости нараштаја, који има фразе Голијата, а дјела разорљивог црва. Болесна сентименталност, која тражи правду без јуначке мишице за њену заштиту, обузела је духове првијех редова тз. српскога Пијемонта. И док се саторијевају у јектичавај бољевости, мјерећи њеном лажном мјером дјела умно и физички јачих у цијеломе свијету, дотле хистеричним бијесом руше слогу и мир на домаћем српском огњишту и све основе српског општег напретка.

Права је карикатура Пијемонта, кад се још и такви слабићи, разорених живаца, блазираних погледа и од превелике засићености покварених стомака, могу хвалити, да им је у српском народу одређена улога уједињитеља.

Сами мајушни, ропски мрзе све што је велико. Сами немоћни — јер их је стално политичко коцкање и пијанство довело до дрхта-

вице — очима не могу да виде ништа што је моћно. Сами болесни и изнурени, пакосно гледају живот и снагу као јектичавац атлету.

За њих, као за народ, којем заједно с нама предстоји ужасна, крвава и дуготрајна физичка борба за уједињење у једну државу, свјежа и жива акција Италије у Триполису није ништа друго до насиље и отмица! Том штетном разнеженошћу убијају и оно мало животне енергије, што је у садашњем Српству још није успјело покосити несрећно теразиско партизанство. Дају лекцију данашњем нараштају: да презире јуначку борбу и да правду на варљивој хартији претпоставља правци, коју тече и чува само здрава мишица. Уче га да попусти и да без муке жртвује своје и народне интересе.

Народима, који нијесу своју будућност обезбједили — а међу њима је српски на првоме мјесту — одлучност младе и здраве Италије у рату са Турском може да служи само као узор. Неустрашиво и дрско треба водити борбу за опстанак. Слабији су осуђени на смрт. Нијесу мали у исто вријеме вазла и најслабији! Декаденти, назадњаци и љеници имају логику, коју у односима међу народима и државама данас проповиједају биоградски Пијемонтези. То је логика духовно и физички немоћних, који своју опалост хоће да сакрију под вео некакве једнакости, равноправности, хришћанског милосрђа и одвратности према „свирјепствима“ рата.

Такви слабићи, ма како имали велик и масан комад у шакама, никада никога нијесу могли ујединити. За уједињавање раскомаданих народних дијелова у једну целину потребни су најприје снажна мишица, јака воља, храбро срце и здрава душа. Нема ли тога, паре су слаб лијек. Оне су, без побројаних својстава, само терет и отров.

Своју улогу не извршују Пијемонти парама и празним декламацијама, већ само народном слогом, моралном снагом и јуначком мишицом!

Цетиње, 22. фебруара

Овдје дана је познати чешки новинар и писац Франтишек Ховорка држао предавање о гласовитом чешком историчару Ф. Палацком.

У Енглеској су рударски радници прогласили штрајк, што нијесу задовољени њиховим захтјевима о вадницама. Штрајкачи се држе веома мирно и тактично. Ако штрајк не буде брзо престао, биће врло штетан како по енглеску индустрију и саобраћај, тако и иначе. Те су се послиједице већ први дан почеле да осјећају.

13. ов. м. признати француски писац и научник Камил Фламаршон славно је седамдесетогодишњицу живота, педесетогодишњицу штампања његовог првог дјела и двадесет-петогодишњицу оснивања астрономског друштва у Француској. Овај велики и плодни писац пуних 30 година управља вијештарницом Juvissy код Париза.

У пећу прослављала је у великој позоришној дворани петроградске консерваторије на свечан-

јачим педесетогодишњицу свог уметничког рада г-ђа Гораздо Долина, чувена руска ујетница, која је много учинила за руску ујетност не само у земљи, него и у далеком свијету, о чему ћемо нарочито проговорити.

Руски посланик у Бечу, Гире, напустио се сада у Петрограду и тај његов боравак аустријски листови доводе у везу са обилазком Русије и Аустрије.

Њемачки листови доводе, да је руска влада предузела иницијативу за посредовање између Италије и Турске како би се склопио мир. Ради тога Русија је парадном нарочито предлог за мир, који су прихватили и остали европски пактети, те ће учествовати и колективни порак прво у Цариграду.

Краљ Господар у Подгорици

— Наш нарочити извјештај —

Подгорица, 17. фебруара

У прошлу сриједу 15. ов. мј. на 3 сата послане подне допутовао је с Цетиња на Крушевац Његово Величанство наш витешки Господар. Краљев долазак објављан је с Љубовића двадесет и једним тоновским метком. Подгорица је сва окићена црногорским заставама и српским тробојкама.

Тачно у 7 сати у вече како Подгорица тако и околна брда била су дивно освјетљена. Освјетљени Љубовићи свако се дивно, јер кругови који са освјетљењем опасиваху Љубовић, даваху изванредан утисак. Истовремено су се кроз нову и стару варош раздијегале многозвучне арије разних српских маршева војне музике, који одушевљаваху грађанство подгоричко неким особитом радношћу.

Сутрадан, 16. фебруара, када је Његово Величанство наш Узвишени Господар приликом посјете Подгорици као Краљ, бијаше одијеном црним фебруарским дањ како то може да буде само у нашој мишени и китији Подгорици. Још од ране зоре отпочео је народ да ври кроз улице подгоричке нестрпелив да ишчека 10½ сати, кад је објављено да ће Краљ Господар доћи пред Војни Стан. Из околних племена бијаше се такођер слегло мноштво народа, који је похитао да по здрави свога бијелица Господара, јер га оданост и вјерност на то оне, а искрена љубав веже, љубав која је чисто срасла са душом Црногораца. Од 9 сати отпочео се народ гомилама окупљати пред Војни Стан, где се имао извршити свечани дочек.

У три ока непрегледна маса свијета прекријела је у хиљадама душа велику пољану испред Војног Стана. Пред самим Војним Станом постројене су 5 чета официра, који се налазе овдје на једномјесечно вјежбање. Дивно ли бијаше посматрати ову дивну киту младих официра, младе снаге и узданице наше.

Vis-a-vis њима стоје у редове: ситна, чисто одијена дјеца из забавишта, на радничка школа, онда основна школа, гимназија, све са својим наставницима; затим пјевачко друштво „Бранко“ на челу са својом управом и са својом изванредно златом извезеном заставом, добављеном за јубилеј милога нам Владоца. Лијепо је и ово коло младих Црногораца у прејасној униформи укусно испреплетаној златним гатанима. До пјевачког друштва чиновништво и грађанство вароши Подгорице и околних племена, а свако у свечаном одијелу. Распоред диван, да се љеппи ни замислити не да. Свако је на своје мјесто, кад на једанпут промоласни одјени из пољских топова проломиле ваздух изнад бучне Мораче а са њених стрменитих повисоких обала. Силна раздраганост настаде међу окупљеним народом, свако чисто узаврио од одешевљења, све весело и радосно. Од Везирова моста види се већи број перјаника, а иза ових на хату високом са жезлом у руци као фелдмаршал руске војске јаше поносно и младишки ослободилац наше нигоме Зете, наш витеши Господар. На самом улазу између 5-6 хиљада окупљеног народа и постројених официрских чета дочекали су Узвишени Господара: министар војни г. сердар Вукотић, командант подгоричке дивизије и обласни управитељ г. бриг. Бошковић и пуковник г. Колосов.

На своме хату Господар је поздрављајући фелдмаршалском палицом про-

лазио покрај разних корпорација, а из хиљада грла присутног свијета ораше се непрекидно клицање са узвиком: Живио!

На сваког присутног ово весеље чинише огроман утисак. Свакоме од присутних управираше срце у њедрица. Пред самим Војним Станом очекиваху Краља Господара министар турски, посланик на Цетињу, са командантом скадарске дивизије Риза-бегом, који је нарочито дошао са још два официра, да у име турске Владе поздраве Краља Господара. Поздравивши се с њима Краљ је продужио и прегледао постројене официрске чете, које су му одавале промоласе почасти.

Затим је Господар са министром турским, командантом скадарске дивизије и осталом пратићом ушао у Војни Стан, где је на богато припремљеној закуски топло поздравно Његовом Величанству Султану Мехмеду V., а министар турски и командант Риза-бег Краљу Господару и храброј војсци црногорској.

Послије здравнице интриговала је војна музика хумну црногорску и турску.

Иза закуске Господар је у аутомобилу са Њег. Краљ. Височанством Књазом Петром, турским министром и командантом скадарске дивизије као и осталим свигом прошао оле испред огромне масе присутног свијета, која га је непрекидно поздрављала узвикима: Живио! ослободилац Зете! Живио Цар јунака!

Краљ је за тим са истом пратићом отишао на Крушевац, где је био приређен свечани објед, на коме је Краљ Господар дигао прву здравцу, затим министар турски, на командант Риза-бег. Све су здравице потпураћене трократним усклицима: Живио Краљ Никола! Живио Султан Мехмед V.!

Послије овог позаска пришао је к присутном народу обласни управитељ г. бригадир Бошковић и трогрим гласом саопштио присутнима ове ријечи: „Народно ми је Краљ Господар, да вам саопштим да вам је Цар Руски послао искрено поздрав“. Присутна маса одавала се парадосније томе кличући: Живио Цар Руски! Ура! Ура!

Потом се народ развијао весело кроз варош пјевајући патриотске pjesме, а војна је музика свирала разне маршове.

Ова узвишена посјета Господарева Подгорици и овај свечани дочек учинише уз највећи ентузијазам остао је урезан са најпријатнијим успоменама у грудима свих присутних. Овакви моменти побуду у човјеку нове наде у нову будућност, нове жеље и нову срећу, а да чире то вјерује у скору будућност, када ће се отпочети ширити најблаторији мирис најблаторији цивилизације, што га је иста природа могла дати — по неослобођеним српским земљама, Србину оном крвљу отаџбином; када ће се знати:

Да Србин још живи,
Да је јунак! —

M. B.

Хроника

Нечасна и неспрска борба. Од како је за рашко-призренског митрополита пао избор на г. др. Гаврила Дожића и путем јавности и у самом народу поведена је таква бесомучна борба противу овога избора, да се није водило никакав обзир ни о изабраном кандидату, ни о васељенској патријаршији, ни о интересима народним, ни о угледу Срба. Чак ни наша земља том приликом није било поштеђена, него је народотрпаче нападала и измишљале се најгнусније ствари само да се тај избор омете и да се на митрополитску столицу доведе човјек, који није достојан тога мјеста, а који је из кругова оних, који су ову нечасну и неспрску кампању подигли. Средства се нијесу бирала, није се никаквих обзира имало само да се осујети већ свршени избор. Колико се у томе забраздило, најбољи је сведок оно што се сада догађа у српском народу у отоманској империји, где се сав народ одваја од смугљиваца и шићарџија и отворено се изјашњава противу њиховог неспрског рада. А како независна српска штампа на цијелу ову ствар гледа, најбољи је доказ то, што су готово сви независни листови устаји противу тога одлучно и отворено, тражећи да се таквом стању учини крај. „Вечерње Новости“ се пак о самој кампањи овако изјашњавају:

„Поводом избора г. архимандрита Др. Гаврила Дожића, за митрополита рашко-

призренске епархије, у једном дијелу наше јавности отворила се таква нечасна и неспаска борба противу г. Дожића и његова избора, да нам чистог изгледа, да су инспиратори оваких напада ординарни туђински агенти и да писање тих листова по овој ствари више би личило бугарским и аустријским листовима, него ли јавним српским јавним гласилима. У овим неспаским поступцима које води лист „Политика“, која у клеветима противу г. Дожића иде тако далеко, да изазива оправдану сумњу, да је цијело њено писање намерено на докучување и потпуно ујрошчавање наше опште ствари у Турској. Каквим се јавним средствима „Политика“ служи, нека послужи и она гнусна клевета и лаж у којој се износи: како је г. Др. Дожић, на дан свога избора за митрополита ранко-призренског, био у патријаршији са аустријским савјетником посланцем Паром. Ту гнусну клевету противу једног одличног Србина, као што је познато, митрополит г. Дожић, препретио је и лист „Вардар“, који излази у Скопљу, а коме је пошљедња брига да заступа интересе српскога живља у отоманској империји, већ је злогласна слугурања онога биједнога Ђирковића и његове команије. На ову клевету, коју је изнисио „Политика“, а препретио „Вардар“, „Тиходромос“, орган Цариградске Патријаршије, наводећи поменути биљешку из „Вардара“, са своје стране додаје ово: „Ми сматрамо да је извршен сваки одговор на овакве клевете против Васељевске Патријаршије и високо-просвјешћеног митрополита ранко-призренског. Ове публикације саме собом показују, до каквог су се степена спустили неки српски листови, који са оваквим недостojним нападима позичавају српску јурналистику у опште пред јавним мишљењем“.

И ми се стидимо што међу нама има и таквих жалосних српских органа, али се стидимо тим, што они јавни српски органи, којима припадају прави Срби, стоје на брањачу српске опште ствари, одбијајући сваки одговор на овакве клевете против Васељевске Патријаршије и високо-просвјешћеног митрополита ранко-призренског. Ове публикације саме собом показују, до каквог су се степена спустили неки српски листови, који са оваквим недостojним нападима позичавају српску јурналистику у опште пред јавним мишљењем“.

Ови наши списици у министарству спољних послова, којима је, на већу жалост наше опште ствари, поверено руковођење весте, као списици представници несрећног српског радикализма и агенти злогласне котеије, нарочито иду на руку да се што више омета издавање берата митрополиту г. Дожићу. Они у својим плаћеним листовима протурале безбројне лажи и клевете, у толикој мери да нам изгледа као да су се ријешили, да и по цијену потпуног слома у питању ранко-призренске митрополије, осујете одлазак г. Др. Дожића у Призрен. Свуд гдје год има својих плаћеника, објесна котеија покренула је противу Др. Дожића. На јој је и то мало, него измишља и разне разговоре...

Ми, који смо у питању избора митрополита Др. Дожића, као и у погледу издавања берата, најтачније обавијестили на све смишљене Ђирковића, Давида Димитријевића и који, у Цариграду и на сва ројена злогласне котеије, имамо да изјавимо ово: Свети Синод у Цариграду држаће своју одлуку у сили, ма и по цијену пријестолу садашњег патријарха, јер званични кругови у Фанару са овим питањем доводе у везу и питање о привилегијама. А према пошљедњим нашим

информацијама и на Високој Порти почели су увиђати прави узрок грозничавих интрига котеије и свеколико је уздање, да ће се у најскоријем времену издати берат митрополиту Дожићу, на већу жалост диспозиционих локмаша и злогласне котеије, а на добро народа ранко-призренске епископије“.

Опструкција у угарском сабору

— Угарска опозиција противу владе —

У угарском сабору опозиција је опет отпочела своју акцију опструкцијом. Под видом преговора за споразум рад угарска влада је почела да уноси пометњу међу опозицијом и успела је, да придобије за себе Кошута. Она га је просто ушпирила. Запретила му је да ће га отужити, да је прихватио сав новац што је био скупиљен за споменик његовог оца, ако не одустане од опструкције, а при томе је гроф Куен дао обећање, да ће и при војним реформама учинити извесне измјене у духу захтева Кошутове странке.

Кад је независна странка видјела, да влада у мјесто преговора води акцију за поцепањем опозиције, повела је сада општу борбу опструирајући на тај начин што су њени посланици тражили да се, по словнику, о свакој молби за одсуство гласа поменне. Неколико посланика из независне странке подијели су сабору молбу за петнаестодневни одсуство. По прописима словника за сваку молбу, којом се тражи одсуство преко 14 дана, ако 20 посланика захтевају, мора се поменити гласати. Председник сабора покушао је да ту одредбу изигра, али му опозиција није дала и тако је почела опструкција. У сабору се не може ништа да ради. Једна је седница протекла само у живој дискусији о томе да ли се мора поменити гласати или не. Друга је протекла у поменитином гласању и тако ће све редом ићи, а од рада неће моћи ништа да буде.

Како је у јавности избио глас, да је председник угарске владе својеволјно Кошутуовој странци обећао неке уступке у погледу војних реформа, за које није добио дозволу из Беча, то су бечки листови сад почели да га нападају, па су се тим нападима придружили чак и они листови, који су до сад уз њ били. Зато се држи, да ће из Беча да му траже изјашњења и да ће га натјерати, да јавно демантије, да је таква обећања давао. То ће разумије, се, изјавити ојачање међу Кошутуовима и они ће опет ступити у опозицију и тако ће му даљи рад бити онемогућен.

Чеси и Нијемци

— Октојка мјесто споразума —

Судећи по свима знацима, од чешко-њемачког споразума тешко да ће бити ништа, јер њемачки радикали држе се и сувише упорно и тако шовинистички, да је сваки труд око споразума узалудан. Ушљед тога сасвијем је природно што ће и Чеси враћати сваком згодом Нијемцима мило за драго, а особито у бечком парламенту гдје влада без њих не може да учини ништа.

Тим поводом избила је једна чудна, али ипак при свем том вероватна верзија, која заслужује сваку пажњу. Ради

се на име на томе, да се Чесима колико толико у Краљевини Чешкој учине откромом неке предисретљивости како би Чехе везали за себе у парламенту и тако омогућили радну снагу парламента.

Та верзија састоји се у овоме:

За који дан биће бечки парламенат поново окупиљен на рад. Пред њим је на дневном реду неколико крупних и важних питања чије се повољно ријешење може очекивати само у том случају, ако би влади грофа Штирка пошло за руком да у парламенту створи сигурну и способну већину за рад, које она још нема. А такву већину, као што се то добро зна, влада не може имати ако јој не би пришли Чеси. Како, међутим, преговори између Чеха и Нијемаца, који условљавају пристапање Чеха владиној већини, досад нијесу уродили готово никаквим плодом, то се у бечким владиним круговима већ носе мишљу да једном наредбом откромшу оно што се очекивало од чешко-њемачких преговора, који се у Прагу воде. Да би било нормалног рада у бечком парламенту, било је потребно претходно осигурати радну способност чешког сабора у Прагу. И то се мислило учинити једним споразумом између Чеха и Нијемаца у Чешкој. Ради тога су и поведени преговори, који се у Прагу још воде. И, ма да су ти преговори, за пошљедње три године, били толико пута отпочињали и увијек се разбили, држало се да ће се овога пута ипак постићи један споразум, који би изгладни народносне спорове, отклонио сукобе и учинио да престане њемачка опструкција у чешком сабору. До овога момента тај се циљ још није могао постићи ушљед и сувише шовинистичког држања поглавито њемачких радикала. И тако ушљед свега тога у бечким владиним круговима долазе на мисао да једном откромом заведу ред у чешкој краљевини и на тај начин, колико толико, пруже могућности да Чешка изиђе из неприлика у које је за ове пошљедње три године унала, није никакво чудо кад се има на уму, да се тим путем жели управо нешто друго постићи, а то је могућност рада бечког парламента. Само је питање да ли ће се и тиме што постићи у том правцу.

Политичке вијести

Преустројство босанске управе

Нови аустријски министар Билински, који је почео да учи српски, спремајући да на прољеће посети Босну и Херцеговину, позвао је к себи поглаваре Босне и Херцеговине у Беч. Томе путу земаљска поглаварина босанског генерала Павловића у Беч прихватио се велика важност. Како се са тачно обавијестили стране влада, има тај пут јединствено политичку врхушцу, се о преустројству земаљске босанске управе. Десетокруг босанске владе у Сарајеву имао би бити знатно проширен. По овој основи босанска влада не би више била обична експозитура министарства. На супрот би се десетокруг министарства у Бечу имао у толико ограничити, да би у главном задржао само ушљед на врховни политички правац управе. И десетокруг земаљског поглавице биће знатно проширен, те би он имао посебно своје президијално уређење.

Идемо да видимо.

при, омотао би се око кичме груде, био би свакијем малешан и потпуно би се тако, да се изранима онако у дрнцима са земљом, па би рекао појед да га никакво и нема.

Он им није никада ништа учинио, али му је то било у нарави, као да је овај страх и пријазну од родитеља наслиједио, које он никада и није познанао.

Није имао никаквог угодности, ни крова, ни колибе, ни заштите. Спавао је дјети скукуд, а зими се заклањало у жигиште или естаје неважком спретиношћу, и увијек би побјегао прије, него би ико могао видјети. Знао је за екстремиста одакле би у зграде дошло. Нецрестанити поменом својих штака, ојачале су му руке, као у мало кога и и тако се пењао помоћу лаката све до у екстремиста, гдје се задржавао три до четири дана, да се икуда макинуо није, ако би прије тога скупио довољно хране.

Живео је као шумска звијер међу дјудма, ништа није познавао, нити је кога волио, називајући у сељака ништа друго, него пријазни и мржњу. Називали су га „авоном“, јер је висио и дудало се међу овим штакама, као авоно.

Имао је два дана, како није ништа јео, Није му више није ништа давао, јер га није још могли више гријети. Селане, стојећи на својим праговима повикале би му, ама би

Пограничне чете у Босни

Из Беча стиже ова вијест:

У подручју војних зборова у Босни и Херцеговини организовале се нарочите чете, које ће имати да врше службу на граници. Те пограничне чете — за сад се ради о једном батаљону за Босну и једном у Херцеговини — имаће да служе сличној сврси, као и ловци Landesschützen на тиролској и корушској граници. Према томе ће погранична одјељења бити, као и ловци, штационирани у наважнијим мјестима на српској и пригорској граници. Као тиролске пограничне чете, и ове ће се по својој униформи разликовати од осталих и добиће опрему, која ће их чинити способнијима за вршење њихове тешке службе на граници. Босанско-херцеговачке пограничне чете биће потчињене зборним командама у Сарајеву и Дубровнику.

Чешко-њемачки споразум

Разноси се глас, да је дошло до чешко-њемачког споразума. У чему је језгра тога споразума, и шта он састоји држи се као тајна. Судећи по писању чешких и њемачких новина, с тим споразумом нијесу задовољни ни Чеси ни Нијемци.

Чешки листови тврде да је споразум само у начелу постигнут, а не и у појединостима.

Руски језик у пруским школама

По наредби министра просвјете ушпиће се већ ове године послје Ускреса курсеве за руски језик у неким њемачким градовима. Ове курсеве могу полазити по вољи ученици гимназија, реалних гимназија и великих реалка. Курсеви су уређени тако, да их у исто доба могу ученици из разних школа полазити. Курс траје три године, а сваки се њак мора обавезати, да ће га бар једну годину дана полазити.

„Културтрегери“ у Босни

— Како се пљачка државна имовина —

Јавна је тајна да истакнути чиновници земаљске владе у Босни и Херцеговини искористићу своје положаје на итегу земље и њене имовине, а нарочито кад су у питању разне концесије и лифериције. Па и поред свега тога што се противу тога устајало, није ништа помогло да се кривци повуку на одговорност и да се даљим злоупотребима стане на пут. Чак шта више сваки глас, који се подигао у интересу земље, угушиван је и сваки онај који је на почињене злоупотребе указивао, гањан је.

Колико се са тим злоупотребима догђерало може се замислити кад се чак и бечки лист „Die Zeit“ нашао побуђен, да противу тога устане. Овај бечки лист почео је да износи силне злоупотребе што су до сад учиниле од стране државних органа у Босни и Херцеговини. Та открића су странци и дау жалосну слику о приликама у Босни и Херцеговини.

„Die Zeit“ се искључиво зауставио на злоупотребе у шумској управи, за која директно оптужује шефа тога одјека Хоровица.

Нас би далеко одвело кад бисмо стали да исписујемо све што овај лист открића. Довољно је само да наведемо два примјера, на да се види како наивни чиновници у Босни и Херцеговини и чиновници у министарствима рукују имовином Босне и Херцеговине.

га упадале, да им иде још из даљине: „Гледај да се губиш, ти ништавице. Имаш три дана, како сам ти дала комад хлеба!“

И он би се окренуо на својим штакама и отишао најближој кући, гдје би га исто тако примили.

Жене би викале од једних врата до других: „Шта то значи? Не можемо ову ништарију, што Богу дане враде, читаву годину хранити!“

Па ипак је овај, што Богу дане враде, осјећао потребу да једе. Он је био обичао села Сет Чер, Фарин и Бает, и није паре добио или макар коју хлеба. Сва му је пада била у Турноу, али је морао датије мље друмом путовати, а био је уморан, да се једва вукао, јер му је био празан и трбух и цип.

Напомена: се одлучи на пут.

Био је мјесец децембар. Хладан је вјетар дувао преко поља и звијезао проз пуста граде, а облаци су се претонали по мрачној ноћи. Богдан је нишао подативно, дајући у морије са земље своје штаке и оширују се на некретну погу, која му је престајала била и која је поврх тога саката и у грне умотана била.

Од времена би до времена сједио на камен хуму и одмарао се неколико минута. Од глади се скоро био онемогућено. Иза

ПОДЛИСТАК

ПРОСЈАК

Guy de Maupassant.

Он је знао за бола времена и ако је био неволник и богата. Кад му је било 15 година, сагрла су му кола на путу, која иду у Фарин, обавије поге. Од онога времена просио је и пењао од куће до куће, нишући се на својим штакама, при чему би му глава запала у рамена, а штаке као међу два брџица. У вече на Све Свете пењао са је парох Бијелски у некој јами и ради тога му надно име Викола Тузе.

Одгојен само милошћу ближњих, није могао ништа учини. Једном, кад је попио неколико чаши ракије, које му је дао сеоски пекар, догоди се она несрећа, да је био претакан и остао пјечити богата. Од тада је живио свијету на поруку, као скитница, јер није могао ништа радити, него само пружати руку.

Прије му је бар давала госпођа бароница Аварифона, да спава на слами код докошника у једној кућини близу дворца. Сигуран је био, да ће добити и при највећој скукудини у храни комадић круха у кућини и чапу мюшта. Често је добијао и по коју шару, које би му стара госпођа доносила са балкона или кроз прозор.

Први је случај са дрварском фирмом Штајнмен, која ужива особиту благонаклоност министарства финансија, која етхи у директивном саобраћају с тим министарством мимо сарајевске шумске управе. Та је фирма имала процес са шумским ераром, али чим се процес почео развити у прилог ерара, наложио је Хоровиц сарајевској шумској управи, да обустави процесуални поступак. Хоровиц је приложио свом захтјеву нове оферте Штајнменове. Премда је шумска управа узгозила Хоровица, да је за пети комплике шуме фирма Бутазони и Бентурини давала круну више по кубном метру, ипак је прихваћена Штајнменова понуда. На то је фирма Штајнмеца одмах продати шуму фирми Бутазони за круну скупије, него ли ју је она купила а будући се овдје радило о 400.000 кубних метара, дошло је овај једноставан посао Штајнменцу знатан износ од 400.000 круна, који значи губитак за ерар у истој висини.

Други је случај фабрике Ортлиб и Ајслер у Завидовићу. И с том фирмом склопило је само министарство уговор ради експлоатације шуме Криваја.

Опет су стручњаци у Сарајеву упозорили владу на то, да овај уговор значи оштећење ерара. Дошло је до новог уговора, при ком је цијена повишена за 3%. Тиме је ерар у години дана добио око 120.000 круна. Али стари уговор трајао је дванаест година и ефективни губитак ерара износи четврт милиона круна. По код преговора ради повишине цијене помагале су дјелотворно фирму чиновнички министарства, и то шеф одјека Хоровиц и дворски саветник Петрашек.

Успјед тога могла је сарајевска влада постићи тек незнатну повишницу цијене од 3%. Да су потпуно уважени захтјеви ерара, повишница би морала бити још већа. И тада је, дакле, ерар оштећен.

То су само некији случајеви, али их има на товари, и бацају врло ружну слику на босанско-херцеговачку управу и министарство!

Покрет Срба у Турској

— Народ устаје у одбрану својих права —

Скопље, 15. фебруара

Закулисни и узурпаторски рад шаке људи, који су се наметнули као представници српског народа у отоманској империји све више изазива негодовање међу Србима тако, да се народ почео јавно да изјашњава противу овијех монополисаних патриота и њиховог штетног рада, тежећи за тим, да од сада сам о својој судбини решава и народним пословима руководи.

То негодовање заталасало је сав српски живаљ, који је сада прегео да једином за свадна раскрсти са наметнутим им представницима, који су толико далеко забраздили, да су постали сасвијем безобзирни.

Поред Скопљанаца Пећанци су били први, који су се отворено изјаснили противу разорног рада наметнутих српских вођа. Они су држали јаван збор почетком овог месеца и на њему су отворено устали противу самовласног вршљања једне шаке људи у српским народним пословима. Нарочито је велико огорчење избијало противу кампање што је поведена противу избора рашко-призренског митрополита г. Дожића. Том приликом

је само једну помисао: »Јести«, али није знао како.

Већ је три сага шетао по дугом путу. Куд је напослјетку опазио сеоско дрвче, подвостручи он своје напрезање.

Први му сељак, кога је срео и замолио за милостињу и рече: »Зар си још ту стара ништарија! Дакле, пећу те се никад опростити?« И просјак би се удаљио. Са сваких је врата осорно одбијен, и послат даље, а да му ништа није дато, али је ипак ишао даље и стрпљиво и тврдоглаво.

Није добио ниједје ни једне паре.

Иза тога је скренуо једном оближњем двору, али је западао идући у мокру земљу, због тога изнемогао није се тогао напријед помицати. Од свуда је био прогнан. Било је то једног суморног хладног дана, кад се у човјечу срце стегне, кад парав погути, душа помрачи, а рука нити што коме даје, нити коме помаже...

Кад је све куће, које су му познате биле, обилаз, паде он у једну јаму близу куће мајстора Шике-а.

Спусти се са својих штака, које онда узе под пауух. Ту остаде дуго непомицан, мучен глађу, али животински спосећи своју невољу. Чекао је, али није знао шта, надајући се Бог зна чему, нечежу, што нас никада не оставља. Он је очекивао на углу

донесена је и ова резолуција, која је упућена социјалистичком листу „Зори“ у Скопљу:

„1. Народ пећски и из околине није до сада учествовао ни у каквом кандидовању овог или оног митрополита, већ је до данас био неутралан и није мислио узимати учешћа у тој одвратној борби за овог или оног кандидата; јер сматра да је због поповске клерикалне политике и дошао до овако ниског ступња и у економском и у политичком погледу.

2. Због наменовања Дожићева размишљају су се разни агенти од којих је један — Давид Димитријевић — долазио и у Пећ, наговорио тројицу из управе црквено-школске општине, који су сами и без знања народа унудили протест Патријаршији и Министарству Унутрашњих Дјела против избора Дожићевог и у исто вријеме тражећи, да се мјесто Дожића постави за митрополита познати Раденковић. За све ово народ је сазнао из „Вардара“ и поводом тога сазвао народни збор и изабацио из управе општинске ову тројицу, што су протест унудили; и унудио контра протест Патријаршији и Министарству и тражио да народ бира себи представника и послао исправку „Вардару“, коју је добио у супротном смислу, што је код народа изазвало огорчење.

3. Народ тек сад увиђа, да „Вардар“ није био заштитник Српског Народа, већ заштитник једне котерије, која само тргује са народном кожом.

4. Сматрајући „Зору“ као јединог и истинитог представника и заштитника Српског Народа, молимо да нам ове редове одштампа, како би и остали крајевн чули и видјели шта се ради, те да се митрополитско питање које је у даном моменту тјесно везано за нашу националну просвјету, не ријеша по жељи ове или оне котерије већ да народ сам да своју ријеч, ко ће бити митрополит.

У то име позивамо и народ из других крајева у борбу против котерија и њихових кандидата“.

Ову резолуцију потписао је председник збора Мита Витић у име три стотине грађана.

Послије тога свакоме је почело да пуца пред очима да разорном раду котерије треба стати на пут. Видјело се, да је митрополита Нићифора катеија најгераца на оставку само зато што није био њој у вољи и што није хтио да ради по њеном ћефу; видјело се, да је одмах кандидовањ Раденковић без знања и са вољења народа; видјело се, да је сва кампања противу избора Дожићева, прекрета од стране катеије; видјело се, да се без народа спрема и кандидатура народних посланика; видјело се, да је катеија толико претрела мах, да је постала неограничени господар: да је „Вардар“ њихов лични орган, да народ силом нагоне да призна њих, да су се пријетњама и застрашивањима преко свештеника дочекали мандата... и ко би све наређао!

Заго се сада спрема из свега народа депутација која ће ићи у Цариград да доведе митрополита Дожића у Приштину и да том приликом сврши све прешне послове народне. Исто тако та ће се депутација декларирати: да Дожићев избор признаје и да тражи да одмах предузме своју митрополиску дужност; да не признаје Ј. Ђирковића и Давида Димитријевића за народне представнике; да

оне куће, при хладном вјетру помоћ, која би му имала доћи иап с неба или од људи се питао, како, или зашто и ко ће му је доијети.

Покрај њега прође јато црних кокошака, тражећи храну по земљи, која сва бића прехрањује. Сваки би час каувале по које зрнице или неопрезну бубу и одмакну се тако полагано пиљкајући.

Просјак их је посматрао, а није ни на што помислио. За тијем помисли више ради трбуха, него ради славе, да би једна од њих била добра за јело, кад би се испекла, зато узме најближи камен и пошто је био погодне руке, убије од прве најближу кокош. Слутња да је тим учинио крађу, није га дирнула. Кокош паде и дугачке крилима онако постргаче помичући се. Остале се дагну на своја ријетка крила и одлете.

Он се поппе на своје штаке и пође, да дигне пилијен, при чем му је кретања сличала копрцању убијене кокоши. Кад је хтио да подигне малу, црну, крвљу упрекану кокош, удари га неко о плећа, тако јако, да је десет корака напријед одлетјо. Неумољиво се мајстор Шике обори на крадљивца и стаје га ударати као бијесан, како то чини побраден сељак, гњечећи му кољенима сакато тијело, а он се није могао бранити.

Људи потрче из куће, да помогну госпо-

народ изврши кандидацију народнијех посланика; да „Вардар“ дође у руке народа или да се од њега одреку; да народ сам спроведе своју организацију и да се руковања народним пословима укљони све, који су до сада ометали сав рад и до овог расула довели.

Народни покрет се све више шири и ништа неће успјети, да се омете.

Америка противу усељавања

— Предлог за ограничење усељавања —

Вашингтон, 5. фебруара

У Америци се живо ради и настојава да се број усељеника што више ограничи. Зато е године у годину доносе све строжије прописе и свима начинама онемогућавају усељавање. Сад им ни то није доста него су спремили и законски предлог, који је изнесен пред конгресом у Вашингтону.

Посланик Роденбери поднио је народити законски предлог, којим се иде на то, да конгрес донесе строг закон противу усељеника.

Како је тај законски предлог публикован, те смо у стању, да га изнесемо у цјелини како би се видјело, да се у Америци озбиљно прегло, да се затворе њена врата пред усељеницима.

Тај законски предлог гласи:

„Закон ради промјене усељеничких закона Сједињених Држава и забране, приступу нежељених досељеника и странаца:

Чл. 1. Нека сенат и дом заступника Сједињених Држава узакони, да од примања овога закона овим досељеницима буде забрањен улаз у Сједињене Државе:

а) Кинезима и свима другим Азијатима, изузимајући јавних чиновника, студената и путника.

б) Свима Европцима у вијеку преко 14 година, који не знају да читају и пишу.

в) Свим досељеницима, који у тренутку принуштања немају у готовом сто долара од главе.

г) Свима досељеницима и странцима, којима су пут платили друге особе, или које су наговорили паробродска друштва или досељенички агенти.

д) Свима члановима Црне Руке и пододбним друштвима.

е) Свима досељеницима и странцима, који не одговарају у моралном погледу садањим законима; споменуте доказе расуђују досељенички чиновници Сједињених Држава.

Чл. 2. Од свих досељеника и странаца у вијеку од 14 до 50 година захтјева се да подлегну исцјуту тјелесног састава, какав се захтјева од регрути војске Сједињених Држава, а у случају, да га комисија пронађе неспособним, тада да се не допусти његов улаз у Сједињене Државе.

Чл. 3. Влада Сједињених Држава може путем својих чиновника да поврати сваког усељеника, о коме се докаже, да је тјелесно, душевно или морално неспособан за грађанина Сједињених Држава.

Чл. 4. Данак од главе на свакога досељеника се овим пописује са 4 на 50 долара.

Чл 5. Закон овај нема се тумачити као поправљање садањих досељеничких закона, већ само као допуна њихова.

дару, да убије просјака на мртво. Кад су се већ уморили тукући, подигну га и однесу, те затворе у дрварницу, док не дођу жандарми.

Просјак на пола мртав и умирући од глади остаде лежети. Вече дође, онда ноћ, а напослјетку јутро. Он није био још ништа јео. Пред вече дођу жандарми и отворе врата, што могу опрезније, као да ће Бог зна кога дочекати, јер је мајстор Шике говорио да га је напао просјак и да се са великом муком спасао.

»Напријед«, повиче старјешина, али се просјак нији могао више мицати: покуша да устане, али му не успије.

Могло се мислити, да ће их преварити и обманути злочинца, за то га пограбе два наоружана човјека и помогну му с великом муком, да се дигне на штাকে.

Страх га оснажио и то онај страх, који се добије пред бајонетом, страх дивљачи пред ловцем, миша пред мачком и нацхвјечним напрезањем му успије, да се усправио држао.

Напријед«, повиче старјетина и он је ишао. Сви су гледали како је гетуцао. Жене су му пријетиле песницом, а људи су га грдили и неовали говорећи:

»Пограбили су га већ једном! Сад смо га се ослободили.«

Чл. 6. Сва паробродска друштва морају се обавезати, да ће пренијети наград сваког досељеника, који се пронађе, да не одговара усељеничким законима Сједињених Држава.

Чл. 7. Сваки усељеник, који у току 3 године буде судом кажњен за ма какви начин, по издржавању казне има се депортовати из Сједињених Држава и никад не може имати права да се поврати.

Како је сигурно, да ће овај законски предлог бити и усвојен, то је и сваком усељавању одзвонило, јер су одредбе овог предлога тако растегливе, да ће америкаским властима стојати до добре воље хоће ли кога пропустити или не.

Према томе чаш народ најбоље је и да не долази више у Америку, јер ће тешко бити пропущен.

Српство

Биоградска општина Књагињи. Биоградска општина покљонила је Књагини Јелени Петровић врло лиеп и скупоцјен албум, у коме су акварели из Биограда и околине. Те аквареле радио је Павле Јовановић, признати српски академски сликар. Албум је у скупоцјеном повезу; са старосрпским словима налази се на њему посвета.

Новосадско позориште у Сарајеву. За вријеме свога гостовања у Сарајеву идућег месеца новосадско народно позориште даваће: драме Максим Причевић, Кир Јанка, Крадљивац, Виештица, Хамлет, Љубав, Алилуја, Ђако, Уријел Акроста и Отмица Сабинајана и опере: Продана невеста, Какаљерија Рустикана, Дротар, Кнез Иво од Семберије, На уранку, Дивљуша, Чар валцер и једну хрватску оперу, по свој прилици Барон Тренк.

Осамдесегодишњица. 15. ов. м. навршило се пуних 80 година од како је у Биограду основана народна библиотека.

Српски стил на палати мира. Познати американски милијардер Каранџи дао је неколико милиона франака на зидање палате мира у Хагу. Зидану те зграде приступило се већ. Она ће бити једна од најлепших зграда. Како је и Србија приступила међународном савезу и до сада узимала учешћа на међународне конференције мира у Хагу, то ће и њој бити посвећено једно читаво одјељење у овој монументалној згради. То одјељење биће израђено у чисто српском стилу, ради чега су се и обратили у Биоград за нацрте.

Умјетничка школа у Крагујевцу. Овијех дана ће се у Крагујевцу, у Србији, отворити приватна умјетничка школа за цртање и живопис. Школу отвара учитељ цртања Боривоје Раденковић.

Српска умјетница у Цариграду. Г-ца Стаса Ковачевић приредила је у Цариграду изложбу својих слика, о којој се цариградска штампа врло похвално изразила. „Жен Тирк“ је о тој изложби дошло опширан извјештај врло ласкав по младу умјетницу.

Словенство

Југословенска изложба. На Духове, 13. маја о. г., отвориће се југословенска умјетничка изложба у Биограду. Раније је ову изложбу приређивало друштво умјетника „Лада“, али овога пута су при-

Он се удаљивао окружен двојцом чувара. Чим је имао спале, која му је пушка била, да се вуче до ноћи, онијезио, не схваћајући ништа, што се с њим збивало, неспособан, да би ништа могло схватити.

Људи, које су сретали, устављали су се да их пропусте, а селаци су гуњбали: То је сигурно какав донов!»

Пред вече стигну у главно мјесто. Он није био никада додје дошао. Није знао шта се с њим збило и шта ће још преко њега прегрмјети. Али ова странна непредвиђена околност, на пови ликови, то га је све збуњило.

Није ни ријечи проговорио, јер није имао шта да каже и није ништа више осјећао. И говорити је био заборавио. његова су размисљања била збркана и преслаба, а да би их могао ријечима казати.

Баце га у затвор. Жандарми нијесу ни помислили на то, да он мора јести и пропусте га онако самог себи до у јутро.

Али кад су у јутро дошли, да га испитају, нашли су га мртвог на земљи...

ређивачи најугледнији грађани са министром просвете на челу. То је учињено зато да би при овој изложби узели учешћа сви југословенски уметници. Изложба ће трајати неколико недеља.

† **Василије Л. Далматов.** У Петрограду је умро Василије Лучић Далматов, редитељ императорског позоришта у Москви, један од истакнутих руских глумаца.

Шесдесетогодишњица. Овијех дана напунио је одговорни уредник „Народних Листи“ и вриједни чешки новинар Јосиф Аниж шесдесет година. Још као гимназиски професор Аниж је радио на журналистички, док јој се осамдесетих година није сасвијем посветио. До године ће се навршити пуних 30 година од како је мјесто Јосифа Барека ступио за одговорног уредника „Народних Листи“. Захваљујући његовом трудолубивом и марљивом раду овај велики словенски лист много се уздигао и важи као један од најбољих словенских листова. Желећи нашем брату и колеги сваку срећу и напредак, наша је топла жеља да у започетом правцу истраје и дуго на корист народа и понос пријатеља живи.

„Agrarzeitung“ престао. Њемачки лист „Agrarzeitung“, који 87 г. у Загребу излази, престао је због рђавог одзива претплатника. Он је покренут 1. јула (18. јуна) 1826. г. у Загребу под називом „Luna“ „Agrarzeitung“. Покретаачи су му били Фердинанд Росенај и Ф. С. Стајдајр. Дошлице је „Luna“ била само забавни прилог „Agrarzeitung“. Лист је излазио двапут недељно и у почетку се није политиком бавио. Г. 1830. као „Agrar politische Zeitung“ постао је дневник. Био је полуслужбени лист хрватске владе и у пошљедње вријеме га она и издавала и у земаљској штампарији радила. За словенску је ствар у толико је био од значаја што је много словенске писце на њемачком језику приказивао, а у самом почетку чак и pjesме у оригиналу доносио. Како је био владин лист, то његовим престанком словенска ствар ништа не губи.

Кратке вијести

Посјетиће руски двор. Петроградски листови јављају, да се ради на томе, да аустријски престолонаследник Фрањо Фердинанд још овог прољећа посјети руски двор у Петрограду.

Вијавице у Русији. У Русији су овијех дана биле тако велике снежне вијавице, да се у губернији омској смрзло 222 душа.

Копнени торпед. Талијански војни лист „Prerogazione“ јавља из Милана, да су обављене успјешне пробе са копненим торпедом, који је конструисао један Талијан. То је ново ратно средство за одбрану утврђења и при ратовању ће бити од великог значаја.

Нови ратни брод. У Трсту ће се 8. марта на свечан начин спустити у море нови аустријски ратни брод „Tegetoff“.

Затворена богословија. Грчко-католичка богословија у Лавову затворена је због сукоба између пољских и русинских питомца.

Буна кинских војника. Из Пекина јављају, да је међу кинским четама настала буна што нијесу добили плату. То је довело до сукоба и пушкарања. Број побуњених војника износи 2000 и они су ударили у плачкање трговина.

Дневник

Вратио се на Ријеку. Његово Величанство Краљ Господар вратио се с Крушевца на Ријеку, гдје се Краљевска Породица сада на дуже вријеме бави.

Отпутовала. Њ. Краљ. В. Књагиња Наталија отпутовала је јутрос на Ријеку.

Били на Цетињу. Изабранство Високе Порте, командант војске у скадарском вилајету генералштабни пуковник г. Хасан Риза беј, г. мајор Али Неђиб беј, командант стрелачког батаљона и ордонанс официр г. Осман Нури ефенди, које је нарочито у Подгорицу дошло да поздрави Њ. В. Краља Господара, било је и на Цетињу, одакле се, послје кратког боравка, повратило у Скадар.

Вратили се. Сва господа, Алферд Рустем беј, овдашњи отомански посланик, генерал-ађутант бригадир Митар Мартиновић, шеф дворске војне куће, Лазар Мијушковић и д-р Анто Гвозденовић, која су пратила Њ. В. Краља Господара на Крушевац, вратила су се на Цетиње.

Цетињска болница. У новоподигнутој болници Данило I. на Цетињу извршено је преустројство како би што боље одговарала својим задатку. То је преустројство изведено тако, да је постала потпуно уређена и модерна болница. Уз то је за његовање болесника из Русије добављено шест миљосрдних сестара, које су већ предузеле своју дужност. Исто тако је добављен и један секундарни лекар, који је прије неки дан ступио на дужност.

Ријетко душевно уживање. У прошлу суботу у вече посјетиоци Зетског Дома имали су ријетко душевно уживање. Госпођица Клементина Вутје, чувена умјетница на харфи, приредила је тога вечера у позоришној дворници Зетског Дома концерат за пријестоничку публику. Госпођица је два вечера раније са великим успјехом концертовала и у Краљевом Двору пред свијема члановима краљ. породице и више отмијених званица. Сав приход од концерта у Зетском Дому чувена умјетница намијенила је добротворној цијељи: „фонду сиромашних гимназијалаца на Цетињу.“ Концерат је био раније објављен у засебним наклатима, у којима је могло мање бити стила и језика Франковог Hrvatskog Prava, који су на српском Цетињу доста смијешни и неразумљиви. Ова је примједба у толико прије на својем мјесту, што се зна да су техничке припреме за концерат потекле од факултетски образованих лица. Позоришна дворница била је препуна публике. Симпатична и њежна појава госпођице Вутје учинила је на посјетиоце пријатан утисак. На средини позорнице бјеше харфа, најмештена на нарочитој подијуму. Умјетница је изашла сама на позорницу. Нико се од приређивача није био сјетио да је изведе и тијем покаже уобичајену деликатност према једној дами. Већ првом тачком програма („тријумфални марш“ од Godefrida) умјетница је освојила публику. Љубитељи салонске музике имали су право душевно уживање. Метални њежни звуци харфе тако су пријатни за душу. Мелодије, изведене на харфи, слушаоца више разнежавају и стишавају него што заносе. Једну за другом умјетница је изводила тачке програма, за свако-

јом праћена бурним одобравањем. Али Белотин „Повратак пастира“ умјетница је најбоље одсвирала. Та се композиција и највише свидјела цијелој публици. Она је за харфу и најприкладнија. Звуци веселе пастирске мелодије, праћени имитацијом звонаца, подсјећали су на оне високе алпинске крајеве Савоје, умјетничина завичаја. У њима је било толико ведрине, чистоте и рајске топлине као у плавим алпинским висинама, по којима крстаре весели пастири са својим стадима. Изванредно тачно умјетница је одсвирала ту композицију. Исто тако је извела и своју личну композицију „хор анђела“. Публика ју је код ове тачке два пут изазивала. У опште, умјетница је извела цио програм на опште задовољство. На гласовиру и виолини у неким тачкама пратио ју је г. А. Ивановић. Пратња је била прецизна, али веома анемична у свијема онијем партијама, гдје је, поред све њежности харфиних звукова, ипак требало показати више живости и израза у акцентацији. Овај се недостатак особито осјетио у Carmen у, који је умјетница одсвирала мајсторском техником.

У току концертовања догодио се један мали малер. То, истина, и не би био малер, да га публика, којој је у нас у оваквим приликама у већем дијелу мило туђе зло, својим излишним смијехом није марширала. Умјетници се био нешто покварио наслон од метала за држање нота. Дуго га није могла намјестити, те је г. Ивановић морао додати свој наслон. И то је нашој публици у партеру послужило као повод за смијех!! Умјетница ипак бјеше хладнокрвна.

Иначе, свак је тога вечера са концерта пошао задовољан и захваћан умјетници госпођици Вутје на дивном душевном уживању, које је пружила пријестоничкој публици.

Прихода је на каси пала прилична сума, која је сва, захваљујући племенитости умјетничиној, предана фонду за подпомагање сиромашних гимназијалаца на Цетињу.

Његово Величанство Краљ благоволно је умјетницу г-ђицу Вутје одликовати златном медаљом за ревност.

Јавна послуга. Одавно се на Цетињу осјећала потреба, да се уреди јавна послуга како би и грађанство и путници били на миру од уличне дјеце, која их пресретају и узнемирују својим понудама и услугама. Сад је општинска управа одредила пет лица за јавну послугу, те су обиљежени и знаком „послуга“ и нумерисани од броја 1—5 тако, да ће свако, а нарочито странци, бити обезбјеђени за ствари, које уручују ради преноса. Према томе ова одређена лица имаће једино право да преносе путничку робу како с аутомобила, тако и са путничких кола. Сваки од њих добио је најамничку књижицу, у којој је назначен лични опис и тарифа по којој имају да наплаћују пренос робе. По тој тарифи плаћа се: од 1—10 кгр. 20 пара, од 10—20 пара, од 20—30 50 пара, од 30—50 1 перп. и од 50—100 1.40 п.

Хватање паса. Како су се у нашој пријестоници олет пси умножили, то је општинска управа издала наредбу, да сви сопственици паса чувају своје псе и не пуштају их по улицама. Уз то је и стрводер почео да све псе по улицама хвата и убија, те је само за неколико дана ухватио велики број паса. Зато се упозоравају сопственици паса, да је стрводеру издата строга наредба, да сваког пса кога нађе на улици ухвати и убије.

Кинематограф. Синоћна представа била је врло добро посјеђена и испала је на опште задовољство. Особито допадање изазвала је драма „Црни сан“ са Астом Нилзен у главној улози. У петак 24. ов. м. даваће се потпуно нов програм: Краков, природно; Од среће у плач, драма; Морални лијек, шаливо; Вожња моторним чамцем на Елби, природно; Потковица, комично; Пожртвовање Семинол Индијанца, велика американска драма; Фриц кавалер, шала; Тонтолини у циркусу, комично. Снижене цијене остају.

Вријеме. Послије лијепих и сунчаних дана настало је мутно и облачно вријеме, које нам је донијело и бујну кишу. Како је по околним брдима пао снијег, то је знатно застудило и хладноћа завладала.

Изгубљен накит. На путу од талијанског посланства до Бајица изгубљен је женски накит и десет перпера у новцу. Ко изгубљене ствари преда уредништву овога листа, добиће добру награду.

Вјерење. Г. Ђукан Спасојевић, свршени правник и судија обласног суда у Бару, вјерио се са г-ђицом Милевом, ћерком пок. Тома Ненеџића, а сестром артиљерског поручника г. Марка Ненеџића. Честитамо!

Ци. број 4. 5—50

Част ми је извјестити своје посјетиоце како одавде тако и са стране, да свој хотел, који сам непрекидно пуних 28 година водио под мојом фирмом у Црној Гори, уступавам од 1. марта ове године својим синовима. Напуштајући даљи рад, сматрам за пријатну дужност, да свој господи посјетиоцима изјавим своју дубоку захвалност на пажњи, коју су ми досад указивали, молећи их, да ту своју пажњу не ускрате ни у будуће хотелу, који ће моји синови од сада за свој рачун водити.

Цетиње, 20. фебруара,

С поштовањем,
Антон Рајнвајн

P. 84, бр. 8, 1.1

СРЕДИШЊИЦА
ТРСТ

„БАЛКАН“

ПОДРУЖИЦА
„БУБ.БАНА“

отпремно и комисионо дионичко друштво. Уплаћена главница К 500.000

Прима пошिल्ке за отпрему из свију страна и на све стране свијета уз најповољније увјете. Велика суха стоваришта у слободној луци и у граду.

У исто вријеме купује, продаје и прима у комисију сваку врсту робе по налогу и за рачун својих муштерија те даје на исту робу предујмове, и отпрема ову из Трста у означена мјеста.

АДРЕСА Balkan—Trieste Riva Grumula 14.

Број 3 1.15

Штампана Кр. Ц. Државне Штампарије.

Власник и одговорни уредник Радомир Кривокапић Орлински.